

● DOCENTENPODIUM

DE GROTE WERELDLEIDERS ZOULDEN EENS MOETEN GAAN SAMENSPELEN

EEN GESPREK MET DINIE GOEDHART

BERT HONIG

De rubriek Docentenpodium is bedoeld voor leraar én leerling. Allerlei didactische zaken die je kunt tegenkomen tijdens een les of in een leerproces, komen hier aan de orde: van het omgaan met fysieke en mentale processen tot het onderzoeken en uitwerken van nieuwe inzichten en lesmethoden.

Toen ze zeven was, wilde ze graag een blokfluit als sinterklaascadeautje, maar ze kreeg als surprise alleen een blokfluitdoos. Daarin zat een elektriciteitsbuisje met gaatjes erop getekend. “Heel erg,” zegt Dinie, “een enorme teleurstelling. Mijn moeder heeft later gezegd dat ze niet in de gaten had dat ik daar zo’n verdriet over had. Mijn ouders verhuurden kamers en hadden regelmatig schooljuffen in huis. Ik denk dat ik door hen voor het eerst een blokfluit hoorde en ik word nog steeds helemaal enthousiast van de klank. Ik wilde per se een blokfluit, dus ging ik er zelf voor sparen. Ik kon helpen bij de melkboer, die toen nog huis aan huis kwam met verse melk. Zo verdiende ik het geld voor mijn eerste blokfluit. Die kocht ik bij de zondagschoolvereniging voor twee gulden vijftig. Een jaar later kreeg ik van mijn ouders een houten Moeck blokfluit. Toen mocht ik naar blokfluitles, maar ik kwam bij een docent die helemaal niets van blokfluiten wist. Hij had een muziekwinkel met gitaren en deed die blokfluitlessen erbij. Hij vond dat ik het aardig deed en op mijn zeventiende deed hij zijn blokfluitlerlingen aan mij over. Zo gaf ik als onbevoegd docent les aan kinderen terwijl ik zelf maar een paar boekjes verder was.”

Dinie trouwde op haar negentiende en kreeg al snel twee kinderen. Ondertussen nam zij lessen bij Lia Oraison-Rijnberg die zelf echt blokfluit had gestudeerd en haar stimuleerde naar het conservatorium te gaan. “Met haar ben ik helemaal opnieuw begonnen om allerlei oude fouten eruit te halen. Zij werd heel belangrijk in mijn leven, ik heb nog steeds contact met haar. Ik had alleen huishoudschool gedaan en moest dus ook nog aanvullend onderwijs volgen om een hbo-opleiding te kunnen doen. Ik ging als een gek aan de studie en nam als een spons alles in me op wat maar met blokfluiten te maken had. Met een deeltijdstudie heb ik uiteindelijk mijn conservatoriumdiploma gehaald op het toenmalige conservatorium van Leeuwarden bij Ina van der

Mark. Later had ik nog privélessen van Karel van Steenhoven.”

Inmiddels is Dinie een kleurrijke en alom bekende blokfluitdocent. In de jaren '90 trad ze regelmatig op met haar ensemble *Flauto Nuovo* en werd ze dirigent van het 55 leden tellende *It Orkest*, met blokfluitisten die op alle soorten blokfluiten speelden. Later werd ze afdelingshoofd van de muziekschool Buitenpost/Damwoude *De Wäldsang*. In 2010 richtte ze de Topopleiding op. Bekende blokfluitisten kwamen naar het kleine dorpje Foudgum, waar zo'n 25 gevorderde blokfluitisten klaar zaten. Zij kregen masterclasses van onder meer Erik Bosgraaf, Lucie Horsch, Karel van Steenhoven, Daniel Brügger en Saskia Coolen.

Meer dan zestig jaar in het muziekonderwijs

“Ik geef vanaf 1962 les, al meer dan zestig jaar nu. De laatste drie jaar permitteer ik het me om echt te kiezen wie ik nog wil lesgeven. Als ze liever willen gaan paardrijden, zeg ik: “Ga dat dan alsje-

Foto: René Nieuwenhuis

Foto: Aly Metzlar

blijft doen”. Ik heb nu alleen nog heel gemotiveerde leerlingen, dat is een luxepositie. Ik geef alleen nog privéles, een uur per leerling, twee dagen per week en zaterdag om de drie weken een hele dag. Ik geef vooral les aan jongeren en volwassenen. Ik wilde eigenlijk stoppen met de kinderen, maar ik heb nog twee hele leuke gemotiveerde. Die hou ik graag nog even.

Ik merk wel dat de leerlingen die HAVO/VWO doen heel ver komen met blokfluitspelen. Dat soort leerlingen snapt alles snel en pikt het goed op. Ze spelen verschillende instrumenten van sopraan tot en met bas, ze lezen verschillende sleutels en ze kunnen octaveren. Dat is allemaal best ingewikkeld.

Volwassen leerlingen gaan soms ook opeens heel snel, omdat ze ontdekken hoe leuk het is om muziek te maken. Ze doen iets wat ze hun hele leven al wilden en zijn enorm gemotiveerd.

Doorgaan tot het wel lukt

Als ik niet meteen resultaat heb, doe ik het de volgende week weer. Ik had bijvoorbeeld een leerling die na tien jaar nog niet goed kon tellen, maar ineens kwam het dan toch. Dat hadden collega's van mij misschien al lang opgegeven, maar ik vind dat een uitdaging, gewoon doorgaan tot ze het wel voor elkaar krijgen.

Toen ik nog op de muziekschool les gaf aan grote groepen kinderen, merkte ik soms dat de blokfluit de hele week niet uit hun tas was geweest. Dat vond ik natuurlijk wel enorm vervelend. Dan was ik ook streng en liet ik ze om de beurt in hun een-tje spelen, zodat ze dachten: misschien toch han-

dig als ik er voor de volgende keer wel even naar kijk. Maar ondertussen probeerde ik de les ook luchtig te houden, met veel spelletjes.

Het is altijd weer een bijzondere ervaring als je ziet dat je leerlingen zelf plezier krijgen in het muziek maken. Dat ik merk dat het ze wat doet, dat is het fijnste. Als iemand zegt: “Ik was van de week zo somber, maar toen ik ging spelen was het ineens over”. Ik kan daar zelf ook erg van genieten als ik zit te fluiten. Dan ben je zomaar een paar uur verder.”

Spelen met cd

Dinie maakte diverse muziekboeken met cd's voor de beginner. “Omdat ik zelf vroeger zo graag met de platen van Frans Brüggen meespeelde, was ik een voorstander van meespelen met een cd. Ik kon hem natuurlijk vaak helemaal niet bijhouden, ik sloeg soms stukjes over, maar ik vond het kicken om er een orkest of andere instrumenten bij te horen. Ik zie bij mijn lesboeken de cd als een veredelde metronoom, maar dan met de harmonieën op de achtergrond. Door de cd's raken leerlingen ook vertrouwd met het ritme. Ik ben niet bang dat ze dan mechanisch gaan spelen, want uiteindelijk doen ze het zonder cd. Dan komt er een echte klavecijnist langs. Dat vinden mijn leerlingen geweldig, dan moeten ze ineens zelf gaan aangeven, daarmee kom je ook weer een stapje verder.”

Van muziekschool naar Topopleiding

Dinie gaf hele hordes kinderen groepslessen bij de muziekschool *De Wäldsang*, maar een flink aan-

tal ging veel verder. Voor die doorzetter heeft ze ook de Topopleiding opgericht. Sommige van haar leerlingen wonnen prijzen bij concoursen en gingen door naar het conservatorium. “Tegen hen zei ik vaak: “Als je rijk wilt worden, moet je dat vooral niet doen en bereid je voor op leerlingen die soms helemaal niet geoefend hebben”. Dat spiegelde ik ze altijd voor, en dan wilden ze het toch nog en probeerden ze er iets heel moois van te maken. Wat ik wel gemist heb, is de samenwerking en het contact met conservatoriumdocenten. Ik had liever gezien dat dat opener was geweest en dat ik ook feedback van hen had gekregen.”

Structuur, instrumenten en ondersteuning

Volgens haar leerlingen staat Dinie bekend om haar plezierige manier van lesgeven met een duidelijke structuur. Ze stelt hoge eisen, maar ze is ook warm en ondersteunend. “Ik heb niveaus uitgeschreven in mijn leerplan en daar koppel ik etudes aan. Daar houd ik me aan, maar verder mogen ze alle soorten muziek spelen die ze zelf graag willen. Niet iedereen kan ook meteen allemaal mooie blokfluiten kopen, dus ik heb een aantal kunststof Yamaha blokfluiten aangeschaft die ik uitleen en verhuur. Dan probeer ik ze vervolgens te verleiden om een mooi houten instrument aan te schaffen. In *It Orkest* moest je sowieso sopraan tot en met bas spelen en alle nieuwe houten fluiten waren daar zeer welkom. *It Orkest* is inmiddels overgenomen door Stella Boggia en heet nu *Het Goedhout ensemble*.

Ik vind het ook belangrijk dat leerlingen zich goed voelen als ze spelen. Wat gebeurt er fysiek met je als je angstig wordt, en hoe kan je daarmee omgaan? Ik help ze graag als ze podiumangst hebben, want dat kende ik zelf ook.”

Nieuwe muziek is belangrijk

Dinie werkt graag aan hedendaagse muziek met haar leerlingen. Er werd ook nieuwe muziek geschreven voor haar ensembles door onder andere Pieter Bakker, Daan Manneke en Karel van Steenhoven. “Ik vind het belangrijk dat ze nieuwe muziek spelen, al moeten daarvoor wel barrières worden overwonnen. Als ik daaraan begin, merk ik soms dat het totaal niet binnenkomt, maar dan blijf ik wel doorzetten. Dan begin ik de volgende les toch weer even met *Meditation* van Hirose. Dat doe ik dan een minuut of vijf en dan op een gegeven moment merk ik dat het kwartje valt en dan kun je verder gaan.”

Een artistieke sfeer

Dinie's huis in Foudgum ademt een artistieke sfeer door het atelier en de schilderijen van haar man Peter B. van Houten, maar ook door haar eigen werk. Zij schildert zelf ook al jaren. “Ik probeer ondanks artrose aan mijn handen dagelijks te spelen en te schilderen. Onlangs maakte ik een serie met blokfluitkoppen als thema en die schilderijtjes werden tentoongesteld in een galerie in Paterswolde.

Dinie Goedhart – Schilderijtje uit de serie 'Blokfluitkoppen'

Ik vind een artistieke leeromgeving belangrijk voor mijn leerlingen. Dat ervaren ze bij mij thuis, maar ik neem ze ook mee naar concerten, naar het Festival Oude Muziek en naar de ORDA.

Afbraak van het muziekonderwijs

Over alle bezuinigingen in het muziekonderwijs is ze wel triest gestemd. “Muziek en kunst geven zoveel waarde aan je leven. Het is zo jammer dat dit indertijd door Halbe Zijlstra van de VVD gewoon werd weggegooid. Nu zien we de gevolgen van de desastreuze beslissingen van toen. Veel dorpen hebben de vertrouwde harmonie en fanfare niet meer, muziekscholen zijn omgevallen en alleen kinderen van ouders die het kunnen betalen komen nog naar muziekles. Ik zou tegen politici willen zeggen: “Je vernielt in ieder geval geen bushokjes als je muziek maakt”. Samenspelen is anders dan samen ruzie maken. Grote wereldleiders zoals Poetin, Trump of Netanyahu zouden eens samen muziek moeten gaan maken, dan leren ze misschien nog eens om naar elkaar te luisteren.”

Dinie is inmiddels 78. Ik vroeg haar of er een leeftijd is waarop ze denkt: nu houd ik er mee op. “Welnee, ik wil niet weggezet worden als iemand die niets meer kan. Digitaal ben ik bijvoorbeeld ook best handig. Ik vind lesgeven nog steeds enorm leuk, ik zou niet zo goed weten waarom ik zou moeten stoppen. Ik ga dus nog lekker even door.”

diniegoedhart.nl